

KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBA
PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE
„LIEPZIEDIŅŠ”

IZM reģ. Nr. 4101901442, pašvaldības reģistrācijas Nr. 90000035590

adrese: Saldus iela 15, Skrunda,, Kuldīgas novads, LV-3326, tālrunis 28659147
e-pasts: bd.liepziedins@kuldigashnovads.lv

I E K Š Ē J I E NOTEIKUMI Nr. 20

Skrundā

APSTIPRINU

Skrundas PII “Liepziedinš” vadītāja

 V. Zusmane

31.08.2022.

Kārtība bērnu uzvedības noteikumu ievērošanas nodrošināšanai un pozitīvai disciplinēšanai.

Saskaņā ar MK noteikumiem (28.11.2009.) noteikumiem Nr.1338

*“Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība
iestādēs un tās organizētajos pasākumos” 6.5 punktu.*

I Atbalsts pozitīvai uzvedībai

1. Bērnu uzvedības noteikumus iestādē nosaka ‘Skrundas PII ‘LIEPZIEDIŅŠ’ iekšējie kārtības noteikumi’, pedagogi ar tiem iepazīstina izglītojamos mācību un audzināšanas procesa laikā bērniem saprotamā veidā, izmantojot atbalsta materiālus.
2. Iestādē ir attīstīta kopīga izpratne par uzvedības noteikumiem, uzvedības pārkāpumu sekām un rīcības stratēģijām, lai iedibinātu vienotu praksi pozitīvas uzvedības veicināšanai.
3. Uzvedības noteikumi ir balstīti 3 pamatvērtībās:

drošība	atbildība	ciņa
- bērns atbilstoši savam vecumam pārvalda personīgās drošības un veselības pamatus.	- respektē ikviena vajadzības un viedokli; - atbilstoši savam vecumam ir apguvuši uzvedības noteikumus un pielieto tos praksē.	- atbilstoši vecumam uzņemas atbildību par saviem lēmumiem, rīcību un tās sekām; - zina savus pienākumus un pilda tos.

4. Veiksmīgai pieaugušā un bērna saskarsmei nepieciešamās pedagogiskās saskarsmes prasmes:

Pieaugušā pedagogiskās saskarsmes prasmes	Ko tas dod bērnam
Labā seja	- Drošības vajadzība, - paredzamības nodrošināšana.
Piemērots balss tonis	- Drošības vajadzība.

Bērna darbības nosaukšana	- Savu darbību, emociju apzināšanās, piefiksēšana.
Savu darbību nosaukšana	- Paredzamības nodrošināšana, - struktūras nodrošināšana, - empātija
Sekošana bērna vajadzībām / interesēm	- Drošības vajadzība, - bērna attīstības vajadzība.
Apstiprinājums / atbalstīšana / iedrošinājums	- Vajadzība pēc pozitīva pašvērtējuma.
Prasme fokusēt bērna uzmanību	- Drošības izjūta, - palīdz bērnam novērst mērķtieksmes traucējumus un gribas vājumu, palīdz koncentrēties darbam.
Prasme gaidīt	- Māca bērnam gaidīt, iedziļināties, - tiek dots laiks apgūt prasmes un zināšanas bērnam piemērotā tempā.
Pozitīvā vadīšana	- Individuāls darbs ar bērnu nodrošina vajadzību pēc piederības grupai, tās cieņas, - drošības vajadzība.
Prasme klausīties	- Laika došana bērniem, - pašapziņas celšana.
Struktūras ievērošana ikdienā, rotaļdarbībā, bērna individuālās struktūras ievērošana	- Drošības vajadzība.
Prasību samērīgums	- Vajadzība pēc enerģijas atjaunošanas.
Motivējošu darbību izmantošana	- Motivācija paveikt uzdevumu.
Izvēles iespējas došana bērnam	- Māca pašam pieņemt lēmumus, - pašvērtējuma paaugstināšana, - drošības izjūta.
Stresa faktoru pārzināšana	- Mazina darbības impulsivitāti

5. Pedagogi un darbinieki izglītojamos iepazīstina un palīdz apgūt noteiktu kārtību pirmsskolas iestādē, pieņemamus uzvedības modeļus, kā arī attīsta bērnu paškontroli, ņemot vērā bērnu vecumposmu īpatnības, izmantojot pozitīvas disciplinēšanas metodes.

Pozitīvas disciplinēšanas metožu piemēri

Disciplinēšanas metodes	
Skaidri, saprotami noteikumi, dienas kārtība un paredzamas nepareizās uzvedības sekas.	-Bērnam ir skaidri jāzina noteikumi. Tos ar bērnu izrunā, attēlo vai uzraksta, novieto redzamā vietā (katru noteikumu formulē kā vēlamu uzvedību, nelietojot “nedrīkst”, “nedari” utt.). -Nosakot robežas un noteikumus, jāpārliecinās, ka bērns tos saprot. -- -Bērnam iepriekš jābūt informētam par sekām, ja noteikumi netiek ievēroti.
Pieaugušais kā rīcības paraugs	-Bērns vislabāk mācās no tā, ko pieaugušais dara, nevis no tā, ko viņš saka -Demonstrē tādas īpašības, kādas vēlies ieadzināt bērnos!

Konsekvence	<p>-Visiem pieaugušajiem, kuri iesaistīti bērna audzināšanā, jāvienojas par vienādiem pamata noteikumiem – vienā veidā sekojot līdzī noteikumu ievērošanai un vienādi reaģējot uz nevēlamu uzvedību. ---</p> <p>-Visiem pieaugušajiem savā starpā jāsadarbojas (pedagogiem, vecākiem, auklēm u.c.).</p> <p>-Ja ir domstarpības vai pārpratumi pieaugušo starpā, mazākos bērnus var rasties apjukums un nedrošība, bet lielāki bērni to var izmantot, lai noteikumus neievērotu.</p>
Bērna sagatavošana pārmaiņām un stresa situācijai	<p>-Jaunas situācijas un jaunas vietas bērnam var radīt grūtības,</p> <p>-Nepieciešams pārrunāt ar bērnu, kas notiks, lai viņš zina, ko var sagaidīt.(izmantojot piktogrammas vai sižeta attēlus dienas rīta attēlošanai)</p>
Uzmanības novēršana	<p>Efektīva metode bērniem, lai novērstu problēmas, pirms tās ir aizsākušās, un izraisītu pozitīvas jūtas tajās reizēs, kad bērns ir pēkšņi kļuvis dusmīgs vai bēdīgs.</p>
“Pārtraukuma” metode jeb “Pārdomu krēsliņš”	<p>Var lietot ar bērnu, kam ir trīs un vairāk gadi situācijās, kad citas metodes nedarbojas. “Pārtraukums” ir noteikts laika sprīdis, kas ir paredzēts, lai bērns nomierinātos. To pielieto tikai tad, ja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bērns ir informēts par noteikumiem un tos pārkāpj, viņš dodas uz pārtraukuma vietu, kas ir pieaugušā redzeslokā vai klātbūtnē. 2) izvēlēta pārtraukuma vieta ar pieaugušā klātbūtni drīkst atrasties arī citā telpā, taču tai jābūt bērnam drošai, tā nedrīkst būt slēgta un biedējoša. 3) bērnam jāpavada pārtraukuma vietā tik minūšu, cik viņam ir gadu. 4) pēc pārtraukuma beigām bērns atgriežas pie savām iesāktajām nodarbēm, netiek kaunināts. Seko saruna, kurā akcentē vēlamo pozitīvo uzvedību, emocijas un jūtas.
Humors	<p>-Humors var palīdzēt, lai paraudzītos uz notikušo vieglāk un situācija atgrieztos pozitīvā gultnē, bet pieaugušie saglabātu paškontroli.</p> <p>-Svarīgi, lai bērns jau saprastu humoru, turklāt humora izmantošana nedrīkst būt bērnu pazemojoša.</p> <p>-Jāapzinās, ka mazi bērni pieaugušo teikto parasti uztver konkrēti, tādēļ pārnestas nozīmes, ironija un sarkasms bērnam nav saprotams.</p>
Pozitīvs pastiprinājums “zaļās pildspalvas” metode	<p>Uzslava un bērna pozitīva novērtēšana, kad bērns uzvedas labi.</p> <p>-Paslavē konkrētu bērna rīcību, novērtē bērna pūles, pieaugušais apraksta savas izjūtas saistībā ar situāciju.</p> <p>-Priecājies, ja bērns ilgāku laiku velta uzmanību vēlamai nodarbei. --</p> <p>-Bērns uzvedīsies daudz labāk, ja slavēsi viņu par to, kas viņam izdodas, nevis, ja bieži teiksi “nē” un izteiksi aizliegumus.</p> <p>- Bērns būs paklausīgāks, ja pieaugušie viņiem biežāk teiks, ko darīt, nevis ko nedarīt.</p>
Motivācijas atrašana	<p>Pielietojama situācijās, kad bērns nevēlas veikt pašaprūpes darbības. Tiek veicināta bērna izjūta, ka viņš var paveikt nepieciešamo darbību, stiprinot bērna pašvērtējumu. Bērns jāpaslavē par cenšanos un progresu, neskatoties uz rezultātu, svarīgi neuzlikt pārāk sarežģītu uzdevumu, kam nepieciešama plānošana, ko bērns nespēj paveikt.</p>
Ignorēšana	<p>Kad uzvedība nevienu neapdraud, bērns vēlas pievērst pieaugušā uzmanību caur nevēlamo uzvedību.</p>
Apstādināšana – kad bērns apdraud sevi vai citus	<p>-Pieaugušais stingrā, noteiktā balsī saka: “Stop” vai “Nē!”, “Pietiek!”.</p> <p>-Ja bērns pakļaujas, tad viņu par to paslavē.</p> <p>-Ja bērns turpina nevēlamo uzvedību, jāpielieto cita disciplinēšanas metode.</p>

Ciešais apskāviens	Pieaugušais maigi, bet stipri satver bērnu sev klēpī, apķer bērnu un pašūpo, līdz viņš nomierinās. Šī metode ir kā stingrs atgādinājums – saki tikai to, kas nepieciešams, lai pārtrauktu bērna uzvedību.
Izolēšana no notikuma vietas – kad bērns apdraud sevi vai citus	Nodrošina citu telpu, kurā bērns nomierinās kopā ar pieaugušo. Augsta emocionālā uzbudinājuma stāvoklī piedāvā bērnam padzerties ūdeni maziem malkiem, piedāvā bērnam nomazgāt seju ar vēsu ūdeni. Ja bērna negatīvas uzvedības izpausmes nemazinās un nespēj atgūt emociju kontroli, sazinās ar vecākiem, lai ierodas pie bērna.

II Uzvedības pārkāpumu sekas

5. Atsevišķas, vienreizējas bērna uzvedības izpausmes neliecina par uzvedības traucējumiem vai saskarsmes grūtībām. Nepieciešams izvērtēt uzvedības izpausmju smagumu, biežumu, ilgumu, ietekmi uz bērna attīstību un ietekmi uz iekļaušanos sabiedrībā;

6. Sekām jābūt samērīgām ar pārkāpumu;

7. Bērnam jāmača apzināties, ka katra līmeņa pārkāpumiem ir zināmas dabiskās un loģiskās sekas, par kurām iepriekš viņi ir informēti:

7.1. aizliegšana, tiesību un privilēģiju ierobežošana – sava laika brīva izmantošana, noteiktu piederumu, telpu vai līdzekļu lietošana;

7.2. citu cilvēku informēšana par bērna uzvedību – tikšanās ar citiem pedagogiem, administrāciju, bērna vecāku informēšana;

7.3. zaudējumu vai postījuma novēršana – salabot sabojāto, lietu atgriešana, saslaucīt, sakārtot, atlikt vietā;

7.4. skolotājs var izmantot pozitīva pastiprinājuma paņēmienus, lai novērstu agresīvu vai nepieņemamu uzvedību:

- signāla lietošana darbību pārtraukšanai (plaukstu sasišana, zvaniņa skandēšana u.c.);

- pieskaršanās plecam vai rokai darbību pārtraukšanai;

- acu kontakta veidošana;

- individualizēta darba vietas nodrošināšana tuvāk skolotājam;

- laika limita noteikšana;

- relaksācijas vietas nodrošināšana;

- vizuālā atbalsta materiālu izmantošana;

- skolotāja disciplīnas piemēra demonstrēšana;

- pamudinājumi, uzslavas, žestu valodas izmantošana;

- darbības pārtraukuma nodrošināšana pirms noguruma vai uzvedības maiņas

DABISKĀS RĪCĪBAS SEKAS	LOĢISKĀS RĪCĪBAS SEKAS
Likumsakarīgi izriet no bērna rīcības vai situācijas. Piemēram, ja bērns pārāk neuzmanīgi spēlējas ar rotaļlietu, un tā saplīst, tad vairs nav ar ko spēlēties. Ja bērns atsakās ēst piedāvātās pusdienas, viņš dabiski jūt izsalkumu. Dabiskās sekas iesaka pielietot situācijās, kad kaut kas ir pazaudēts, sabojāts, kad bērnam rodas ieradums	Loģiskās sekas piemēro situācijās, kad dabisko seku iestāšanās var apdraudēt bērna veselību, labklājību. Loģiskās sekas ir kā strukturētas mācību situācijas, ko nosaka pieaugušais, piedzīvo bērns, un šīs sekas ir loģiski saistītas ar situāciju un bērna uzvedību. Loģiskās sekas iesaka pielietot situācijās, kad bērns nesadarbojas ar citiem bērniem, rada nekārtību, nerūpējas par savām mantām, bērnam ir destruktīva uzvedība, viņš nepilda savus pienākumus, dara pāri citiem u.c. situācijās. Pielietojot loģiskās rīcības

„aizmirst”, viņš novilcina laiku, nepilda savus pienākumus.

sekas, bērns mācās uzņemties atbildību par savu uzvedību.

III Rīcības stratēģijas

8. Ārkārtas situācijas vienmēr risina nekavējoties;

9. Pedagoģi ievēro izstrādāto kārtību un rīcības stratēģijas, kā reaģēt uz uzvedības pārkāpumiem (*Pedagoģu rīcības shēma uzvedības noteikumu ievērošanas nodrošināšanai.*

Pielikums Nr.1., Rīcības shēma ārkārtas gadījumā, ja izglītojamais

apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību. Pielikums Nr.2)

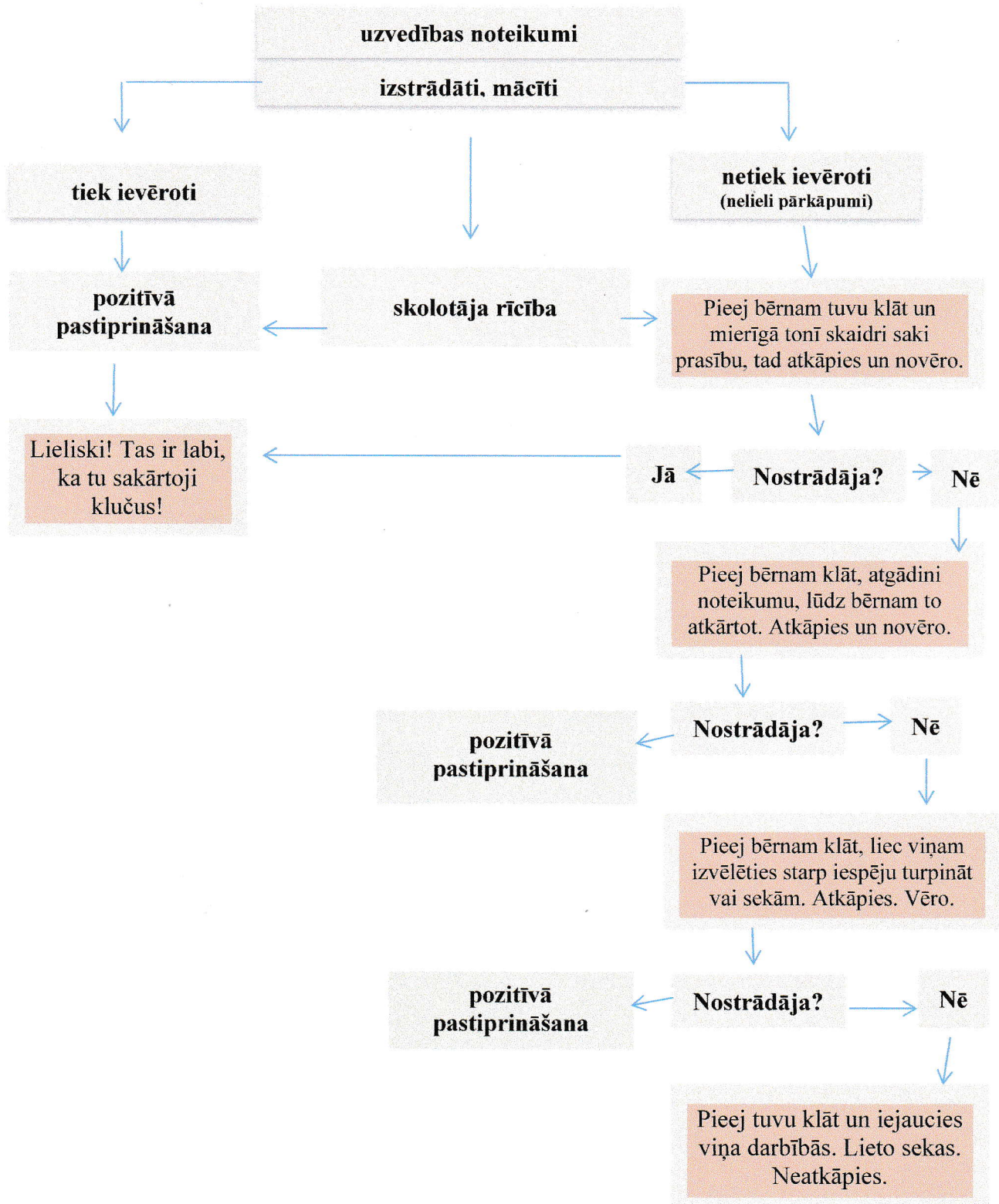
IV Noslēguma jautājumi

10. Kārtība ir apspriesta Kuldīgas novada pašvaldības Skrundas PII “Liepziedīņš” Pedagoģiskās padomes sēdē 2022.gada 31.augustā.

11. Kārtība stājas spēkā ar 2022. gada 1.septembri.

12.. Grozījumus kārtībā var ierosināt pedagogi, iestādes padome, iestādes administrācija. Izmaiņas apspriež izglītības iestādes vadības darba grupa. Tos apstiprina izglītības iestādes vadītāja.

PEDAGOGU RĪCĪBAS SHĒMA UZVEDĪBAS NOTEIKUMU IEVĒROŠANAS NODROŠINĀŠANAI

**RĪCĪBAS SHĒMA ĀRKĀRTAS GADĪJUMĀ, JA IZGLĪTOJAMĀIS
APDRAUD SAVU VAI CITU PERSONU DROŠĪBU, VESELĪBU VAI DZĪVĪBU.**

